

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ แนวคิดทางสังคมว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทย

ผู้เขียน นายประเสริฐ ยังปากน้ำ

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ	ประธานที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์กาญจนา โชคถาวร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและประมวลองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทย ในด้าน 1) แนวคิดการพัฒนาแบบเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทย จากพัฒนาการในอดีตจนถึงปัจจุบัน 2) วิเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากพัฒนาการด้านแนวคิดจากพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 3) วิเคราะห์แนวคิดและการให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงจากนักคิด นักวิชาการในสังคมไทย และ 4) วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีใหม่ในฐานะรูปธรรมของการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ โดยทั้ง 4 ด้านนี้ได้ทำการศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า

1) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทย แท้จริงแล้วก็คือแนวคิดที่มีรากฐานซึ่งมีวิวัฒนาการสืบเนื่องมาจากระบบเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคมไทยแท้ๆ ตั้งแต่อดีตสืบเนื่องมาจนปัจจุบัน ซึ่งชัดเจนมากเมื่อพิจารณาโดยตลอดจากพัฒนาการในช่วงรัตนโกสินทร์ยุคต้นจนถึงปัจจุบัน

2) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และเป็นแนวทางที่มีความสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตที่ชุมชนในชนบทจำนวนมากปฏิบัติต่อเนื่องกันมาตั้งแต่อดีต ดังปรากฏในกระแสพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่เด่นชัดในระหว่างปี พ.ศ. 2510-2550 และในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้มีกระบวนการขับเคลื่อนให้แนวคิดนี้ยกสถานะเป็นปรัชญานำทางของยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ซึ่งได้ปรากฏชัดเจนนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 เป็นต้นมา ดังที่รู้จักกันในนาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้เพื่อปรับทิศทางและแนวทางการพัฒนาประเทศให้ลดความเสี่ยงและมีความสมดุลมากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

3) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีนัยของความหมายในหลายๆ มิติแบบองค์รวม คือมีความครอบคลุมทั้งมิติทางด้านความคิด ทางด้านเศรษฐศาสตร์ ทางด้านการพัฒนา ทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรมชุมชน ทางด้านการเมือง และทางด้านวัฒนธรรม เป็นต้น และมีองค์ประกอบด้านแนวคิดที่สำคัญ 7 ประการ คือ เป็นแนวคิดที่เป็นหลักการสากล มีหลักการของฐานคิดแบบองค์รวม มีรากฐานมาจากหลักพุทธธรรม เป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานมาจากวิถีดั้งเดิมของสังคมไทย เป็นแนวคิดที่มีลักษณะเปิด เป็นแนวคิดที่มีอุดมการณ์พึ่งตนเอง และเป็นแนวคิดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

4) การพัฒนาตามแนวทางทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ก็คือรูปธรรมของของตัวอย่างในภาคปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาภาคการเกษตรของสังคมไทย เป็นการพัฒนาที่มุ่งการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมประเทศ ให้มีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ โดยให้ความสำคัญกับการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพและความได้เปรียบด้านอัตลักษณ์และคุณค่าของชาติ ทั้งทุนทางสังคมด้านวัฒนธรรม ทุนทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุนทางด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น มาใช้ประโยชน์ในกระบวนการพัฒนาอย่างบูรณาการและเกื้อกูลกันและกัน โดยมุ่งให้เกิดความสมดุลในประโยชน์ของทุกภาคส่วนในสังคมอย่างเป็นธรรม และเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่ง มั่นคง ตั้งแต่ระดับรากฐานของสังคม ไปสู่ระดับสังคมประเทศโดยรวม เพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกในโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

Independent Study Title	Social Thoughts on Sufficiency Economy in Thai Society	
Author	Mr. Prasert Youngpaknam	
Degree	Master of Arts (Political Economy)	
Independent Study Advisory Committee		
	Associate Professor Seksin Srivatthananukulkit	Chairperson
	Associate Professor Dr. Kosum Saichan	Member
	Associate Professor Kanchana Chokthaworn	Member

ABSTRACT

This documentary research examined and synthesised a body of knowledge in sufficiency economy in Thailand. Four main objectives of this research were to (1) examine past and recent developments of sufficiency economy concepts in Thailand, (2) analyse sufficiency economy concepts envisaged by H.M. King Bhumibhol, (3) analyse sufficiency economy concepts derived from Thai thinkers and academics, and (4) analyse the New Theory as a practical approach to materialising self-sufficiency concepts. The research yielded four main findings.

1. Sufficiency economy has in fact evolved from Thai traditional economy and cultures. This development was evident during the beginning of Rattanakosin era to the present day.
2. The sufficiency economy has been instilled by H.M. the King to his people for over 30 years. The sufficiency economy delivers concepts that are relevant to lifestyles of which Thai rural communities have observed since the very past. H.M. the King's vision was reflected in many of his speeches and addresses during a period of 1967-2007. In recent years, this concept has been advocated and raised to a status of a guiding philosophy for the nation's development strategies. The application of sufficiency economy has been evidenced since the Ninth National Economic and Social Development Plan. The concept is now widely called "sufficiency economy philosophy" and envisaged to minimise risks and maintain balances in the development of the nation.
3. The sufficiency economy concept offers holistic multi-dimensional implications. It provides thoughts on, for example, visions, economics, development, economic and cultural

localism, politics and cultures. The concept encompasses seven important elements, namely, universality, holism, Buddhism, Thai traditionalism, open system, self-reliance and practicality.

4. The practicality of sufficiency economy philosophy under the directive of H.M. the King has been demonstrated in the developments of Thai agricultural sectors. The self-sufficient development emphasises strengthening families, communities, societies and the nation to rely on themselves. Great emphasis is placed on utilisation of the nation's capitals (being social, cultural, economic and natural capitals), identities and values in the nation's integrated and humanised developments. The goals of such developments are to balance interests of all stakeholders and strengthen all levels of the society in order to prepare the society to confidently handle ongoing changes due to external turbulences secondary to globalization.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved